Ko par Erasmus+ ieguldījumu prasmju attīstībā rāda pētījumi?

Oksana Žabko, senior researcher
Baltic Institute of Social Sciences

Attēli: https://pxhere.com/ (CC0 Public Domain; Free for personal and commercial use)

04.11.2026.

Pētījumu raksturojums

VIAA starptautiskās sadarbības projekti & salīdzinošie pētījumi: analizēt mobilitāšu ietekmi individuālā, organizācijas un ārpus-organizāciju līmenī

- Erasmus+ profesionālās izglītības mobilitāšu ietekme uz nacionālo izglītības sistēmu Centrālajā un Austrumeiropā (VET, 2024)
  - Latvija, Čehija, Polija, Rumānija, Ungārija, Slovēnija
- Erasmus+ ietekme uz pieaugušo izglītības sektoru (ADU, 2023-2024; 2025)
  - Pētniecībā balstītas Erasmus+ pieaugušo izglītības programmas ietekmes analīzes sadarbības tīkls: 24 valstis, tostarp Latvija, Lietuva, Igaunija
- Vidējās izglītības iestāžu personāla mācību mobilitātes rezultāti un ietekme (SCH, 2025-2026)
  - Igaunija, Latvija, Lietuva

Metodes: intervijas, aptaujas, pieaugušo sektorā – gadījumu izpēte

Kopīgās atziņas

Augsta mobilitāšu ietekme indivīda līmenī

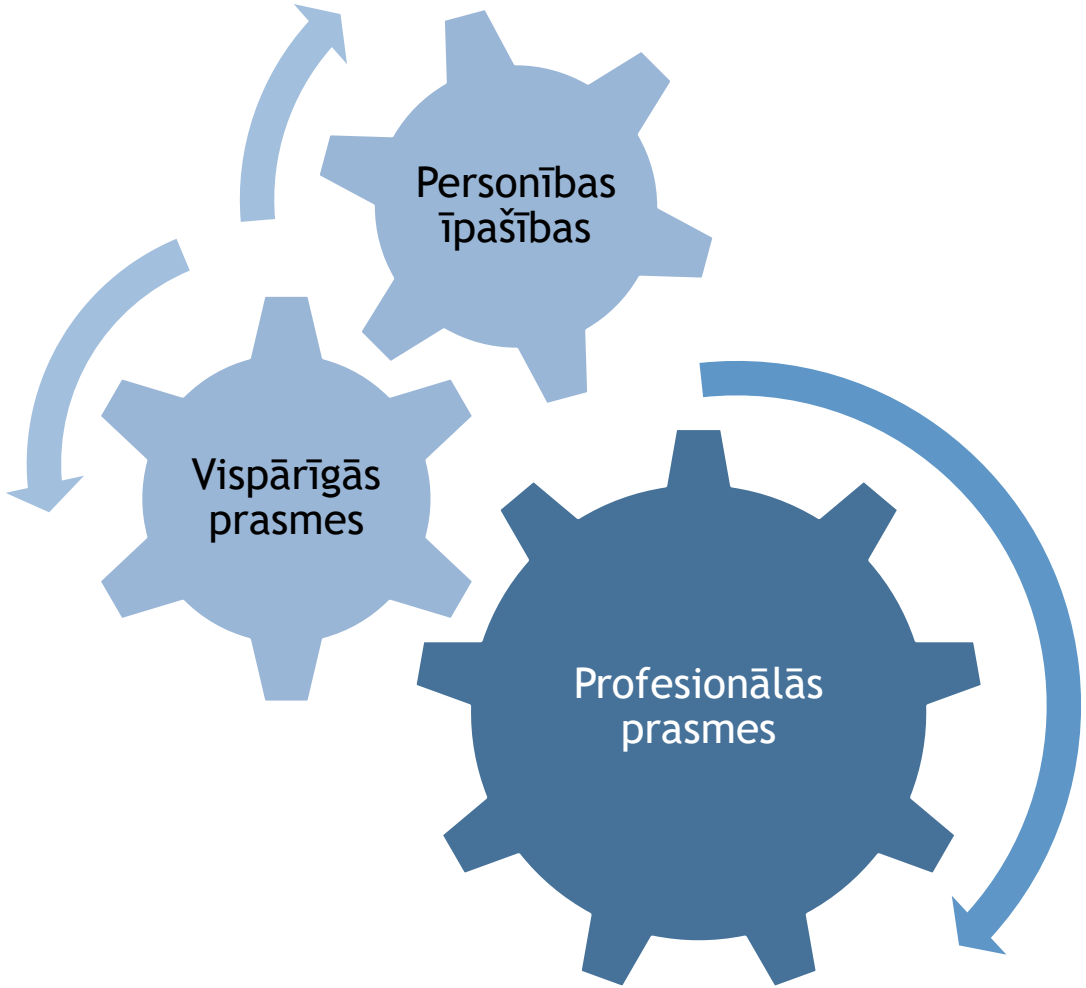
- Personības īpašību attīstība
- Vispārīgo prasmju (*soft skills*) attīstība
- Profesionālo kompetenču nostiprināšana & pilnveide

Uzkrājas & transformējas organizācijas līmeņa ietekmē

Fragmentāri & nevienmērīgi izpaužas ārpus organizācijas

Prasmju mijiedarbība & sinerģija

Personības īpašības & vispārīgās prasmes

- Pašapziņa, personīgās vērtības sajūta
- Mācību un/vai darba motivācija, atvērtība jaunām zināšanām
- Komunikācijas prasmes (spēja skaidri izteikties/ uzstāties un uzklausīt)
- Svešvalodu prasmes – pamatā angļu valoda
  - Visbiežāk dalībniekiem ir B1/B2 līmenis; labus rezultātus sniedz lielāku dalībnieku grupu veidošana ar dažāda līmeņa svešvalodu prasmēm (A2 & B1/B2)
- Kritiskā domāšana un problēmu risināšana
- Laika plānošana un pašorganizācija
- Līderība un sadarbība komandā, tostarp, starptautiskā vidē
- Elastīgums un pielāgošanās spējas
- Starpkultūru kompetences

Profesionālās kompetences sektoru griezumā

Baltic Institute of Social Sciences

Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņi

Mobilitāte aizvieto mācību praksi vietējā darba tirgū

- **Praktisko iemaņu attīstīšana:** «Praktiskajā vidē balstītas zināšanas […] tām ir milzīga nozīme un aizņem milzīgu daļu no izglītošanās procesa. Un bieži vien kaut kādas iemaņas un zināšanas tā apzināti jaunieši apgūst tikai prakses laikā.»
- Ļauj apgūt instrumentus, izejmateriālus & metodes**, kas nav attīstītas/ pieejamas Latvijā**
- Sniedz ieskatu ES darba tirgū: prasības, darba kultūra, darba aizsardzība
- Nozīmīgāka ietekme uz profesionālo prasmju attīstību ir garākām mobilitātēm (1-3 mēneši)

Izglītības iestāžu pedagogi

- **Visbūtiskākā ietekme uz organizācijas līmeņa izaugsmi**
- **Inovācijas & jaunu mācību metožu, tehniku & satura ieviešana:** «Dažādas novitātes, ko mēs citur esam redzējuši [skolu vidē], mēs esam ieviesuši mācību procesā [...], bet nemainot pašu mācību priekšmetu.»
  - Mūsdienīgāks & aktuālāks mācību saturs
  - Mācību satura sasaiste ar reālo vidi/ praksi
  - Mācību stundu organizēšana brīvā dabā (pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādes)
- Digitālo rīku apgūšana mācību satura izklāstam
- Pakāpeniska paradigmas maiņa: **orientācija uz izglītojamo**
  - Sistēmiska audzēkņu vajadzība izzināšana un atbalsta nodrošināšana, izglītojamo motivēšana
- Atkārtota mobilitāte ar mērķtiecīgu mobilitātes pasākumu izvēli – vispirms pasākums «Darba ēnošana», vēlāk –citi pasākumi (skolu mobilitātes)

Pieaugušo izglītības sektora dalībnieki

Apkopota daudzveidīga pieredze: gan pedagoģiskā personāla, gan izglītojamo

- Mūsdienīgas, aktuālas tēmas & saturs
- Daudzveidīgākas pieejas pieaugušo izglītības organizēšanā: prasme veidot & izmantot
  - Audiovizuālie materiāli
  - Spēļu elementu izmantošana
- Digitālo prasmju attīstība

- Rīcības & paradumu maiņa (mobilitāšu horizontālo prioritāšu ietekmē)
- Pilsoniskās aktivitātes pieaugums

Plašāka ietekme & perspektīvas

Baltic Institute of Social Sciences

Organizāciju līmeņa ietekmes

- Uzlabojas sniegums, reputācija & redzamība
  - Izglītības iestādes: pievilcīgākas potenciālajiem studētgribētājiem
- Paplašinās sadarbības partneru tīkls, jaunas sadarbības tēmas
- Fiziskās vides pārkārtojumi & mērķtiecīgāki ieguldījumi materiāli tehniskajā nodrošinājumā
- Organizācija pārvēršas no recipienta (mobilitātē nosūtošas organizācijas) uz donoru – organizāciju, kas iekļaujas starptautiskā vidē, spēj uzņemt ārvalstu dalībniekus & dalīties ar pieredzi
- Ļauj apzināt/ aktualizēt Eiropas vērtības & kultūras mantojumu, veicināt aktīvu novecošanos (pieaugušo izglītība)

Īpaši svarīga ietekme reģionos, lauku apvidos → ieguldījums reģionālā konkurētspējā

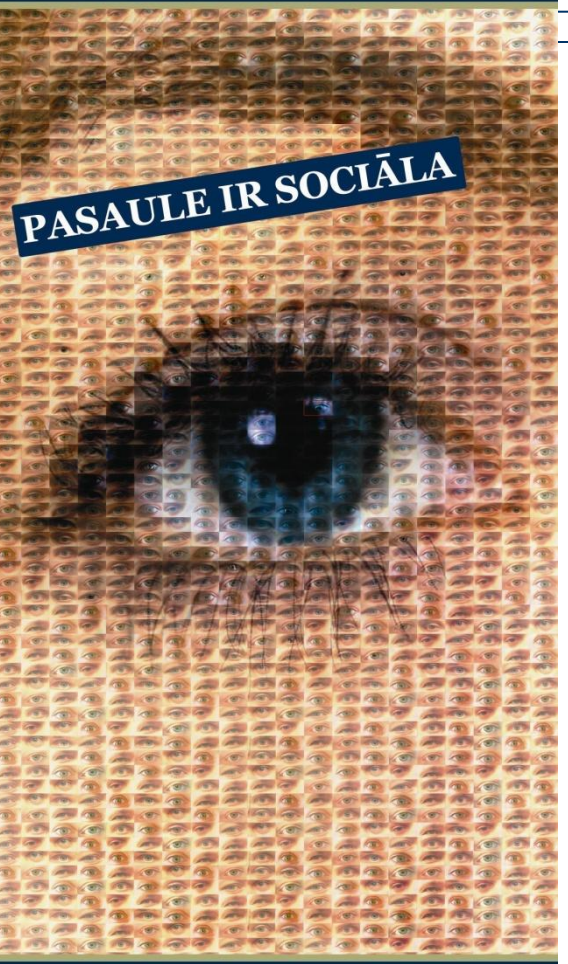
Izaicinājumi & priekšlikumi

- Nepieciešama intensīvāka mobilitātes dalībnieku & ne-piedalījušos pieredzes apmaiņa & mijiedarbība (profesionālās izglītības audzēkņi)

- Veicināt citu ES valodu (piemēram, vācu, franču, Ziemeļvalstu valodas) lietošanu mācību mobilitāšu laikā
  - Atbalstīt kontaktu dibināšana ar tām valstīm, kurās šīs valodas prevalē pār angļu valodu (Vācija, Šveice un Austrija vācu valodu pārvaldošajam, Francija un Beļģija – franču valodas zinātājiem un tml.)
  - Biznesa attiecības ar Ziemeļvalstīm ļauj kombinēt angļu valodas zināšanas ar zviedru, norvēģu, dāņu valodas apguvi

- Prasmju atzīšana: sertifikāti, ieskaitīšana mācību praksē & profesionālā pilnveidē
  - Mikrokvalifikācijas, mikroapliecinājumi?

Baltic Institute of Social Sciences

BISS

EXPERTS IN RESEARCH AND ANALYSIS

Baltic Institute of Social Sciences

Valņu iela 3-3, Rīga

info@institute-biss.lv